

HET WIKILEAKS-PROCES

Knack sprak
met de advocaat
van Julian Assange

‘Dit lijkt
wel de
Spaanse
inquisitie’

Wordt klokkenluider Julian Assange uitgeleverd aan de Verenigde Staten? Advocaat Baltasar Garzon, die nochtans Pinochet en de ETA klein kreeg, durft niet optimistisch te zijn. Door **ERNESTO RODRIGUEZ AMARI**

Momenteel loopt in Londen het proces over de uitlevering van WikiLeaks-oprichter Julian Assange (49) aan de Verenigde Staten. De inzet is hoog: als de Australiër aan de VS wordt overgedragen, riskeert hij 175 jaar cel.

De zaak gaat terug tot 2010, toen de klokkenluiderssite WikiLeaks een video publiceerde die toont hoe bij een Amerikaanse helikopteraanval in Bagdad in 2007 minstens twaalf Iraakse burgers en twee journalisten van het persbureau Reuters worden gedood. Bovendien lekte de site geheime documenten over de oorlogen in Irak en Afghanistan. De VS startten een onderzoek tegen WikiLeaks. Los daarvan vaardigde Zweden eind 2010 een aanhoudingsbevel uit tegen Assange wegens verkrachting. Assange ontkende, claimde dat een uitwijzing naar Zweden slechts een tussenstap naar een uitwijzing naar de VS zou betekenen, en dook in juni 2012 onder in de Ecuadoranse ambassade in Londen. Hij verbleef er tot 11 april 2019, toen de Britse politie hem arresteerde. Het Zweedse onderzoek werd stilgelegd omdat de bewijzen na verloop van tijd niet zwaar genoeg wogen.

Assange verblijft nu in de beruchte Belmarsh-gevangenis nabij Londen. Tijdens het proces staat een legendarische advocaat aan zijn zijde: Baltasar Garzon. De Spanjaard verwierf wereldwijde bekendheid doordat hij in 1998 een internationaal arrestatiebevel uitvaardigde tegen de Chileense dictator Augusto Pinochet, op beschuldiging van moord en marteling van Spaanse burgers. Later

kwam hij in het nieuws door zijn rol in het proces tegen de daders van de aanslagen in Madrid (2003), door zijn protest tegen martelingen in de gevangenis van Guantanamo en zijn

strijd tegen de Baskische afscheidsbeweging ETA.

In deze covidthijden moet ik u wel vragen hoe het met uw gezondheid gaat.

BALTASAR GARZON: Ik heb in maart covid gekregen. Ik heb een aantal zware weken doorgemaakt, waaronder tien dagen in het ziekenhuis. Ik verloor mijn reukzin, mijn longen waren zwaar aangetast en ik heb nog altijd problemen met mijn zicht. Ik ben nu een groot pleitbezorger van voorzichtigheid en het respecteren van de veiligheidsmaatregelen. Vreemd genoeg heb ik extra motivatie overgehouden aan die periode: ik weet nu des te meer waarom ik hier rondloop.

Julian Assange zal het graag horen. U bent zijn advocaat in het proces over zijn uitlevering aan de Verenigde Staten. Hoe kijkt u naar dit proces?

GARZON: Julian Assange is een politiek gevangene, dit is een politieke vervolging. Hier is sprake van een internationaal proces dat door verschillende landen wordt gevoerd. Alles wordt georkestreerd vanuit de Verenigde Staten. De druk die de VS op Zweden en het Verenigd Koninkrijk uitoefenen, is enorm. Het is haast hallucinant om te zien hoe systematisch ze de rechten van Julian Assange schenden.

Deze vervolging komt er omdat Julian Assange en andere leden van WikiLeaks feiten hebben blootgelegd waarbij de VS de mensenrechten hebben geschonden. Vergeet niet dat in 2010 niet alleen WikiLeaks maar ook alle belangrijke mediakanalen van over de hele wereld over die feiten hebben bericht. We hebben het dan over misdaden tegen de mensheid en criminele activiteiten, hè. Het enige land dat in die periode de politieke moed had om Julian Assange politiek asiel te verlenen, was Ecuador met zijn toenmalige president Rafael Correa. Daar kwam in 2019 een einde aan onder diens opvolger, Lenin ►

←
JULIAN ASSANGE
'Dit proces gaat niet alleen over WikiLeaks, het is voor de VS een afschrikmiddel tegen onderzoeksjournalisten.'

Moreno. Assanges asiel werd abrupt ingetrokken, en hij werd door de Britse politie gearresteerd.

Werden Assanges rechten ook geschonden in de Ecuadoraanse ambassade?

GARZON: Jazeker. De Ecuadoraanse ambassade had een bewakingsfirma ingehuurd om hem te beschermen. In plaats daarvan heeft die firma overal af luisterapparatuur geplaatst, tot in het toilet en de badkamer toe. Ondertussen weten we dat de bewakingsfirma video- en audiomateriaal doorverkocht aan de CIA. Het gaat ook over gesprekken van Assange met zijn advocaten, familie en zelfs bezoekers. Ik procedeer in Spanje tegen dat bedrijf om aan te tonen dat de rechten van zowel Assange als zijn bezoekers geschonden zijn.

Sinds april 2019 zit Assange opgesloten in de Belmarsh-gevangenis, ten zuidoosten van Londen. Hoe zijn de omstandigheden daar?

GARZON: Die gevangenis heeft niet voor niets de bijnaam 'het Guantanamo van Engeland'. Assange zit 23 uur per dag opgesloten in zijn cel. Hij mag maar één uur naar buiten komen. Dat is een even streng regime als voor Joaquín 'El Chapo' Guzmán (Mexicaanse drugsbaron, nvdr), die honderden doden op zijn geweten heeft. En dan moet u weten dat Assange in de Ecuadoraanse ambassade ook al elf jaar lang opgesloten zat in een kleine studio zonder daglicht.

Is er hoop op een positieve uitkomst voor Assange?

GARZON: Ik blijf hoopvol, maar de realiteit spreekt dat tegen. Assange vecht al tien jaar als David tegen Goliath. Het hele proces is van bij de oorsprong ongeldig. De VN-expert inzake marteling heeft een rapport over Assange geschreven waarin hij gewaagt van intimidatie en psychologische foltering. De VS zetten druk op Assange om te vertellen wie de informanten zijn van WikiLeaks. Mocht hij aan Amerika worden uitgeleverd, dan zal die druk alleen

maar groter worden. Bovendien riskeert Assange om in een zwaarbewaakte gevangenis te belanden of, erger nog, de doodstraf te krijgen als hij wordt uitgeleverd aan een staat waar die nog wordt uitgevoerd. De effectieve celstraf die hem boven het hoofd hangt, is 175 jaar. Het enige wat Assange heeft gedaan, is het openbaar maken van Amerikaanse misdaden tegen de mensheid. En intussen lopen de generaals die verantwoordelijk waren voor de zogenaamde collateral damage tijdens de aanvallen in Irak en Afghanistan vrij rond, soms met medailles voor hun 'heldendaden'.

(op dreef) Voor elke rechter ter wereld, zelfs een Amerikaanse, levert het audio- en videomateriaal dat WikiLeaks openbaar heeft gemaakt voldoende bewijs om die mensen aan te klagen voor het doden van burgers. Daarbovenop heeft het Amerikaanse leger zich in Afghanistan en Irak ook bezondigd aan corruptie. Geen enkel betrokken land heeft een rechtszaak aangespannen tegen die generaals. Stelt u zich eens voor wat er zou gebeuren als Afghanen of Iraakse burgers in de VS of Europa zouden doden. Dan zou er nooit gesproken worden over collateral damage. Je kunt alleen maar vaststellen dat het Westen een dubbele moraal hanteert:

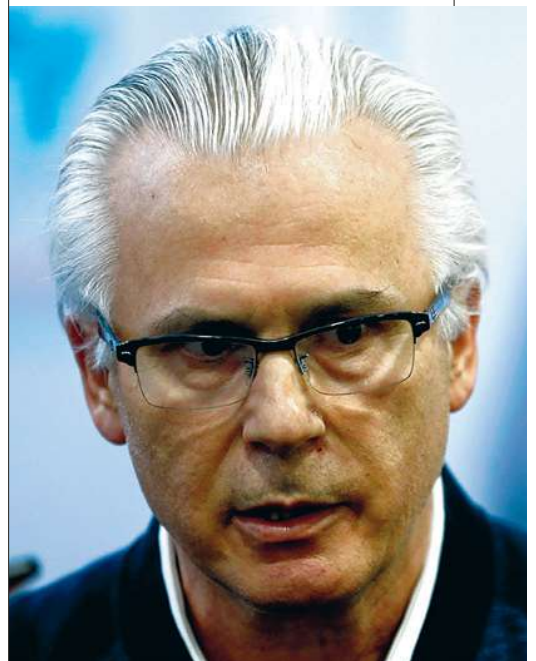
de mensenrechten gelden wel voor westerse burgers, maar niet voor Iraakse of Afghanen.

Hebt u Assanges dossier in de Verenigde Staten al kunnen inkijken?

GARZON: Nee. De Verenigde Staten baseren hun rechtssysteem op de *Common Law* en niet op de *Civil Law* zoals de meeste landen in de wereld. Dat houdt onder andere in dat ze jarenlang onderzoek kunnen voeren zonder de verdachte of zijn advocaat daarvan op de hoogte te brengen of hun toegang te verlenen tot het dossier. Het is dankzij een agent die betrokken was bij het onderzoek naar Chelsea Manning (de soldaat die de bewuste beelden uit Bagdad in 2007 en

duizenden gevoelige documenten lekte naar WikiLeaks, nvdr) en die zijn mond had voorbijgepraat dat we op de hoogte waren van het gerechtelijk onderzoek naar Assange en andere leden van WikiLeaks. Door het onderzoek in het geheim uit te voeren, wordt zowel het vermoeden van onschuld als het recht op verdediging geschonden.

De Amerikaanse kamer van inbeschuldigingstelling, die Assange beschuldigt van achttien misdrijven, meent dat hij de kans krijgt om zich te verdedigen zodra hij in de VS is. Het absurde is dus dat hij eerst uitgeleverd moet worden voordat hij toegang kan krijgen tot zijn dossier. Dit lijkt wel de

→
BALTASAR GARÇON
'De VS zetten druk op Assange om te vertellen wie de informanten zijn van Wikileaks.'

Spaanse inquisitie, waar mensen tijdens hun proces werden gemarteld tot ze schuld bekenden om de foltering te laten stopten.

Even uit nieuwsgierigheid: advocaat zijn van de beroemdste klokkenluider van deze tijd zal u vast geen wind-eieren leggen.

GARZON: Toen Assange bij mij kwam aankloppen, had ik één belangrijke

‘Assange is opgesloten in het Guantanamo van Engeland. Hij zit 23 uur per dag in zijn cel: hij mag maar één uur naar buiten komen.’

‘Qua mensenrechten zijn we er in Europa op achteruitgegaan. Je hoeft maar naar vluchtelingenkampen zoals Moria te kijken.’

voorwaarde om zijn advocaat te zijn: ik wilde dit pro Deo doen. Net omdat dit een politieke vervolging is. Het punt is: we hebben het recht om geïnformeerd te worden over wat er in de wereld gebeurt. De media moeten alle thema's bespreekbaar kunnen maken, ze moeten de taboes op tafel kunnen leggen. Dit proces gaat dus niet alleen over Julian Assange of

pecteerd worden door de Verenigde Staten. Bovendien lijken de media Saab al veroordeeld te hebben, terwijl we nog steeds spreken over vermoedens. De VS lijken zijn arrestatie te gebruiken als een Trojaans paard om de Venezolaanse president Nicolas Maduro te treffen. De VS kiezen ervoor om van een nationaal conflict tussen Maduro en de oppositie een geopolitiek conflict te maken. Doordat de Amerikanen resoluut voor de oppositie kiezen, vergroten ze de polarisatie alleen maar in Venezuela.

Maar ter zake. Saab had van Maduro de opdracht gekregen om humanitaire hulp te zoeken voor de bevolking van Venezuela. Daarom vloog hij met een privévlucht naar Iran. Op de terugweg heeft zijn piloot echter een technische stop gemaakt in Kaapverdië, zonder Saab om toestemming te vragen. Alex Saab is toen gearresteerd en gevangengezet. Pas 24 uur later hebben de VS een internationaal arrestatiebevel uitgevaardigd. Kunt u zich voorstellen dat u eerst wordt opgesloten en dat een rechter pas nadien het bevel geeft om u te arresteren? Die elementen tonen aan dat het proces tegen Alex Saab juridisch ongeldig is en het om een po-

litiek proces gaat. In eerste instantie werd hij beschuldigd van acht misdrijven. Ondertussen hebben de VS er zeven laten vallen en blijven alleen 'samenzwering en hoogverraad' over.

U hebt zich eerst als rechter en later als advocaat toegelegd op de mensenrechten. Is er de voorbije jaren vooruitgang geboekt?

GARZON: In Europa zijn we erop achteruitgegaan. Je hoeft maar naar vluchtelingenkampen zoals Moria in Griekenland te kijken om te zien hoe onbarmhartig Europa met vluchtelingen omgaat. Ook in de VS zien we inhumane toestanden in

de vluchtelingenkampen op de grens met Mexico. Daar worden kinderen van hun ouders gescheiden en in kooien opgesloten. Op papier hebben we de voorbije decennia mooie akkoorden zien verschijnen, maar in de praktijk veranderde er niets.

Daarnaast heb je nog de stijgende populariteit van extreemrechtse partijen in Europa. Ze vinden elkaar in hun standpunt tegenover migratie. Zo stellen ze het niet uitleveren van minderjarigen en bejaarden ter discussie, en proberen ze criminaliteit bij migranten onder de aandacht te brengen – maar ze gaan voorbij aan het feit dat het merendeel van de migranten naar Europa komt om te ontsnappen aan de onmenselijke toestanden in hun land van herkomst. En tot slot maak ik me ernstig zorgen over het geweld door politiediensten. Wat in de VS met zwarte mensen gebeurt, gebeurt ook in Europa.

Ook de Amerikaanse gevangenis Guantanamo op Cuba is nog altijd niet gesloten.

GARZON: Wat me nog het meest schokt, is dat we het bestaan van Guantanamo blijkbaar normaal zijn gaan vinden. We weten dat die gevangenis bestaat, we weten dat daar mensen opgesloten zitten zonder proces. Er zijn zelfs minderjarigen naartoe gestuurd, die daar ondertussen al twaalf jaar opgesloten zitten. Met veel geluk krijgen ze een militair proces, terwijl het over burgers gaat. We kennen nog niet eens de namen van wie daar gevangen zit. De VS schenden daar alle principes van het internationale recht en de mensenrechten.

Tot slot: waarvan ligt u wakker, behalve van de mensenrechten?

GARZON: Zonder twijfel van de opwarming van de aarde. Vorig jaar was de hele wereld verontwaardigd over de toename van de bosbranden in het Amazonewoud. Dit jaar is het nog meer, maar niemand spreekt er nog over. Ik pleit er al langer voor om misdaden tegen het milieu strafbaar te maken. Ik noem het *ecogenocide*. Landen zouden de plicht moeten hebben om hun natuurlijke rijkdommen te beschermen. ●

BALTASAR GARZON

→ 1955 geboren in Torres, Spanje
 → 1979 studeert af in de rechten (Universiteit Sevilla)
 → 1988 begint aan het Audiencia Nacional, een nationale rechtbank die zwaardere criminële zaken behandelt → 1994 boekt succes in de strijd tegen de terroristische groep GAL
 → 1998 laat de Chileense dictator Augusto Pinochet arresteren → 2002 legt de Baskische separatistische partij Batasuna aan banden → 2011 geschorst wegens illegaal afluisteren, gaat de advocatuur in → 2012 wordt advocaat van Julian Assange → 2020 verdedigt Assange op diens proces in Londen

WikiLeaks, het is voor de VS een afschrikmiddel tegen onderzoeksjournalisten. Die zullen wel twee keer nadenken voordat ze misdaden tegen de mensheid openbaar maken, zeker als ze door de VS werden gepleegd.

U bent ook advocaat van de Colombiaanse zakenman Alex Saab, die door de VS op Kaapverdië werd gearresteerd op verdenking van witwassen.

GARZON: (verbaasd) Mijn ploeg en ik zijn niet de enige advocaten in dit dossier. Er zijn nog andere internationale advocaten die Alex Saab verdedigen. Ook hier moeten we vaststellen dat de rechten van de beschuldigde niet geres-